

Lasten koronarokotukset

5-11-vuotiaiden lasten rokottaminen COVID-19 tautia vastaan Suomessa

KRAR:n kokous 1.12.2021

Terhi Tapiainen, prof., lasten infektio­lääkäri, OYS ja Oulun yliopisto

Lasten koronarokottamisen työryhmän puheenjohtaja

Työpaperi nro/20XX

Terhi Tapiainen, Hanna Nohynek, Ville Peltola, Eero Poukka, Marjo Renko Aija Saarinen,
Emmi Sarvikivi, Kirsi Valtonen, Anniina Virkku

5–11-vuotiaiden lasten rokottaminen COVID-19 tautia vastaan Suomessa

Lasten koronarokotusten työryhmä

- Marjo Renko, Ville Peltola, Kirsi Valtonen, Aija Saarinen, Emmi Sarvikivi, Anniina Virkku, Hanna Nohynek, Eero Poukka (siht.), Terhi Tapiainen (pj.)
- Asiantuntijoina lisäksi: Tuija Leino, Simopekka Vänskä, Merit Melin, Petteri Hovi
- Työpaperi kokoaa yhteen työryhmän työn kirjallisuusviitteineen ja mallinnoksineen

Johdanto: 5-11-vuotiaiden koronarokotukset

- EMA hyväksynyt Comirnatyn (10 µg) rokotteen 5-11-vuotiaille lapsille
- Rokotukset aloitettu aiemmin Israelissa, Yhdysvalloissa, Itävallassa
- Ainakin Tshekki, Puola ja Unkari päättäneet aloittaa rokotukset
- Pohjoismaista Tanska ja Islanti suunnittelevat rokotusten aloittamista joulukuussa 2021
- Norja odottaa vuoden alkuun päätöstä
- Ruotsi selvittää rokotusten aloittamista

Lasten tautitaakka 5-11-vuotiaiden ryhmässä

- Yhdysvalloissa viikoittainen sairaalahoidon ilmaantuvuus 5-11-vuotiailla 0-1/100 000
- USA:n sairaalakuormitus 5-11-vuotiailla verrattavissa kausi-influenssan aiheuttamaan
- Osa 5-11-vuotiaista saa vakavan taudin:
  - Hyperinflammatorinen oireyhtymä (MIS-C) 1:1000-2000 testiposiitivista lasta
- Koronainfektioon voi liittyä myokardiitin riski: 0,02-0,08% tapauksista
- Kuolleisuus 5-11-vuotiailla harvinaista: UK 25 kuolemaa < 18 v
- Long covid
  - Julkaisuissa noin 1-2% lapsista ilmoittaa pitkittyneitä oireita yli 2-3 kk ajan
  - Tyypillisimmät oireet hajuaistin menetys, keskittymisvaikeudet ja lisääntynyt unentarve

Vakavan koronainfektion riskitekijät

- Teho-osastolla hoidetuista lapsista ja nuorista noin 90% on jokin lääketieteellinen riskitekijä
- Suurin vaikean taudin ja kuoleman riski on lapsilla, joilla on neurologinen tai kardiologinen riskitekijä, useita yhtäaikaisia riskitekijöitä tai jotka ovat lihavia
- Yleisimpiä lääketieteellisiä riskitekijöitä ovat krooninen keuhkosairaus, syöpätauti, neurologinen vamma, synnynnäinen sydänvika, kromosomipoikkeavuus (Downin oireyhtymä), krooninen munuaissairaus

MIS-C:n riskitekijät

- Hyperinflammatorisen oireyhtymään sairastuneista 5-11-vuotiaista suurin osa ei kuulu lääketieteellisiin riskiryhmiin
- Noin kolmasosalla on jokin taustasairaus tai -tila
- Noin neljäsosa ollut ylipainoisia

Long covid riskitekijät

- Tehohoidon tai sairaalahoidon jälkeen pitkät oireet selvästi yleisimpiä, noin 20-40% lapsista

Tautitaakka Suomessa ja seroprevalenssi

- Varmistettuja koronainfektioita 5-11-vuotiailla **5%** ikäluokasta (19 513) (21.11.2021)
- Seroprevalenssi 1-11-vuotiaiden ryhmässä **3,5%** syksyllä 2021
- Erikoissairaanhoidon vuodeosastojaksoja on ollut **33** (21.11.2021)
  - Sairaalahoidon tarve suhteessa testiposiitivisiin noin **1,7/ 1000** testiposiitivista
  - Pitkäaikaissairaus 21% potilaista merkitty rekisteritietoihin
  - Osalla sairaalahoidon ensisijainen syy muu kuin koronainfektiot
- Ei kuolemia 5-11-vuotiaiden ikäryhmässä

Karkea arvio tulevasta tautitaakasta Suomessa

- Suomessa 5-11-vuotiaista lapsista noin 5 %:lla oli ollut varmistettu koronainfektio (seroprevalenssi 3,5%). Tässä joukossa **33** sairaalahoitoa.
- On mahdollista että tartunnan saaneita on ollut **10-15 % ikäryhmästä**.
- Jos 5–11-vuotiaita lapsia ei rokoteta, voidaan karkeasti arvioida, että 20–40% koko ikäryhmästä saisi tartunnan maaliskuun 2022 loppuun mennessä, riippuen epidemian voimakkuudesta ja rajoitustoimista.
- Näillä luvuilla voidaan arvioida, että 5–11-vuotiailla voisi olla **noin 30-100 sairaalahoitoista tapausta** nykyisten lisäksi **maaliskuuhun loppuun 2022** mennessä
- Vahvat rajoitustoimet voivat alentaa lukuja huomattavastikin.

Lasten rokotusten teho ja
turvallisuus

EMA:n suositus

- Ainoa 5-11 vuotiaiden lasten koronarokottamiseen kyseeseen tuleva rokote on Euroopan lääkeviraston (EMA) lääkevalmiste-komitean CHMP:n käsittelemä **Comirnaty**-koronarokote, jonka käyttöaihetta EMA suositteli **25.11.2021 laajennettavaksi 5-11-vuotiaisiin lapsiin.**
- Valmisteelle on jo myyntilupa käyttöön aikuisten ja yli 12-vuotiaiden lasten rokottamisessa. Euroopan komissio myönsi myyntiluvan 5-11 vuotiaille lapsille. 25.11.2021
- 5-11-vuotiaille annettava rokoteannos on pienempi (**10 µg**) kuin yli 12-vuotiaille annettavissa rokotteissa (30 µg).
- Rokotteen antaminen ja aika rokotusten välissä säilyy samana kuin vanhemmissa ryhmissä, myyntiluvan mukaisesti **21 vuorokautta.**

Satunnaistettu kliininen tutkimus

- Matalampi rokoteannos antaa 3 viikon annosvälillä annettuna 5-11-vuotiaille saman suojan kuin 16-25 -vuotiaille annettava annos vasta-aineiden perusteella arvioituna.
- Tutkimuksessa 2000 lapsen koeryhmä sai rokotteesta 90.7% suojan oireellista Covid-19 -tartuntaa vastaan.
- Rokotetta saaneella havaittiin kolme PCR-vahvistettua tapausta ja rokottamattomilla 16 tapausta, jonka perusteella rokotteen suojatehon arvioidaan olevan 67.7% - 98.3%.
- Yksikään tutkimuksessa havaituista tapauksista ei ollut vakava

Walter ym. NEJM doi:10.1056/NEJM2116298

Tutkimusnäytön rajoitukset tehon suhteen

- Vaikutus MIS-C lapsilla?
- Vaikutus pitkiin oireisiin lapsilla?

Turvallisuusnäyttö: Eurooppa

- Yleisimmät haittavaikutukset lapsilla ovat samankaltaisia kuin yli 12-vuotiailla rokotetuilla.
- Suurin osa haittavaikutuksista on lieviä ja ohimeneviä, esimerkiksi punoitusta ja turvotusta rokotuskohdassa, kuumetta ja päänsärkyä sekä väsymystä, lihassärkyä ja vilunväristyksiä.
- Tämän perusteella CHMP (EMA:n lääkevalmistekomitea) arvioi Comirnaty-rokotteen hyötyjen olevan haittoja suuremmat myös 5-11-vuotiaita rokottaessa.
- Rokotteen tehoa ja turvallisuutta lapsilla ja aikuisilla seurataan jatkuvasti aktiivisesti EU:n lääketurvallisuusverkoston kautta. Suomesta Fimea toimii aktiivisesti osana tätä lääkeviranomaisten verkostoa.

Turvallisuusnäyttö: USA

- Yhdysvalloissa on rokotettu 5-11 vuotiaita 3.11.2021 lähtien.
- VAERS 15.11. ACIP esitys:
  - Rokoteannoksia 5-11-vuotiaille lapsille yhteensä 322 768.
  - Rokotetuilla ilmoitettiin neljä vakavaa haittatapahtumaa:
    - yksi lapsi oli saanut aikuisten annoksen rokotetta ja otettu sairaalaan tarkkailuun korkean syketaison vuoksi
    - yksi lapsi oli saanut sairaalassa hoidetun kouristuskohtauksen
    - yksi lapsi oli hoidettu sairaalassa vastakipujen vuoksi
    - lisäksi yhden lapsen esitiedot olivat epäselviä.
- Yhteensä 322 768 rokotetulla lapsella ei raportoitu yhtään kuolemaa eikä myokardiittia

Tutkimusnäytön rajoitukset turvallisuuden suhteen

- Kliininen satunnaistettu koe ei suunniteltu harvinaisten haittatapahtumien löytämiseen vaan immunogeenisuuden ja tehon osoittamiseen
- Yhdysvaltain VAERS-järjestelmä on passiivinen ”early warning” järjestelmä
- Harvinaiset ja mahdollisesti vakavatkin haittatapahtumat voivat jäädä huomaamatta
- Turvallisuusnäyttöä kertyy lisää parhaillaan nopeasti monista maista
- Esimerkiksi Tanska aloittanee pian 5-11-vuotiaiden rokotukset ja saadaan hyvälaatuista ja vertailukelpoista rekisteritietoa

Lasten koronarokotusten vaikutus epidemian leviämiseen 1/2

- Kun verrataan tilannetta ilman rokotuksia ohjelmaan, jossa on toteutuneella kattavuudella rokotettu **16-vuotiaat ja sitä vanhemmat**, rokottaminen vähentää tartuttavuusluvun eli **R-luvun puoleen alkuperäisestä**.
- Kun tätä 16+ ohjelmaa verrataan nykyiseen **12+** rokotusohjelmaan, joka kattaa 12-vuotiaat ja sitä vanhemmat, on ikärajan alentamisella **saavutettu 2,1 %-yksikön lisävähennys per rokotettu ikäluokka**.

Lasten koronarokotusten vaikutus epidemian leviämiseen 2/2

- Jos ikärajaa lasketaan 7 ikävuoteen saakka, R-luvun arvo laskee 50 % rokotuskattavuudella 0,5 %-yksikköä ja 75 % rokotuskattavuudella 0,7 %-yksikköä per rokotettu lisäikäluokka 12+ rokottamiseen verrattuna.
- Ikärajan edelleen laskeminen **5 ikävuoteen saakka tuottaa 0,4- 0,6 %-yksikön vähenemän per ikäluokka 12+ rokottamiseen verrattuna** saavutetusta kahden annoksen rokotuskattavuudesta riippuen.
- Yhteenveto: Arvio R-luvun arvion laskemisesta on noin **3,1-4.4 %-yksikköä**, jos 5-11-vuotiailla saavutetaan 50% tai 75% rokotekattavuus

Toteutettavuus

- Useimpien 5-11-vuotiaiden rokottamiseen tarvitaan huoltajan suostumus
- Molempien huoltajien suostumus tarvitaan
- Suostumus voi olla suullinen tai kirjallinen
- THL tehnyt suostumuslomakkeen, jota voi hyödyntää

Hyväksyttävyys

- Noin 75% suomalaisista vanhemmista hyväksyy lasten rokottamisen, jos viranomaiset sitä suosittavat
- Globaali näkökulma: Köyhien maiden asukkaista noin 5% on saanut yhden rokoteannoksen

Tutkimustiedon tarve jatkossa

- Kirjoitushetkellä BioNTech Pfizerin koronarokote on saanut Euroopan lääkeviraston hyväksynnän.
- Jatkossa tarvitaan lisää tietoa koronarokotteiden antamasta suojatehosta lasten vakavaa koronainfektiota, long covid-oireita ja MIS-C syndroomaa vastaan 5-11 vuotiailla lapsilla.
- Harvinaisten haittavaikutusten havaitsemiseen tarvitaan vielä lisää tietoa
- Monien maiden nyt aloittaessa 5-11-vuotiaiden rokottamisen turvallisuustieto tulee nopeasti lisääntymään.
- THL tulee jatkossa seuraamaan tiiviisti rokotteista saatavaa tietoa tehokkuudesta ja turvallisuudesta 5-11 vuotiaiden ikäryhmässä.

Yhteenveto

Tautitaakka

Perustelu

Asiantuntijaryhmän arvio

Lasten ja nuorten tautitaakka

Maaliskuun loppuun 2022 mennessä arviolta noin 30-100 iältään 5–11-vuotiasta lasta voi joutua koronainfektion vuoksi sairaalahoitoon.

Lapsilla esiintyy hyperinflammatorista oireyhtymää koronainfektion jälkeen.

Osa lapsista voi kärsiä pitkistä oireista infektion jälkeen.

Puoltaa riskiryhmien rokotuksia ja voi puoltaa kaikkien 5–11-vuotiaiden lasten rokotuksia

Rokotteen teho

Perustelu

Asiantuntijaryhmän arvio

Rokotteen teho

Satunnaistetussa kliinisessä tutkimuksessa rokotteen teho koronatapauksia vastaan on ollut 91 % (95 % luottamusväli 68-98 %).

Rokotteen tehoa ei ole vielä osoitettu MIS-C vastaan.

Puoltaa rokotuksia.

Rokotteen turvallisuus

	Perustelu	Asiantuntijaryhmän arvio
Rokotteen turvallisuus	<p>Rokotteella on EMA:n hyväksyntä 5–11-vuotiaille lapsille.</p> <p>Yhdysvalloissa ensimmäisten rokotettujen lasten aineistossa ei ole ollut kuolemia eikä myokardiitti-tapauksia.</p>	<p>Tämän hetkinen turvallisuusnäyttö puoltaa lasten rokotuksia, mutta harvinaisten haitta-tapahtumien suhteen saadaan lisätietoa pian. Toisesta rokoteannoksesta on hyvin vähän tutkimusnäyttöä.</p>

Vaikutus epidemian hallinnassa

	Perustelu	Asiantuntijaryhmän arvio
Vaikutus epidemian hallinnassa	5–11-vuotiaiden lasten rokottaminen tuottaisi kattavuudesta riippuen kokonaisuudessaan 3,1-4,4 %-yksikön laskun R-lukuun.	Puoltaa rokotuksia, mutta lasten rokotusten vaikutus on rajallinen epidemian kokonaiskulkuun.

Toteutettavuus

	Perustelu	Asiantuntijaryhmän arvio
Toteutettavuus	Kunnat kykenevät järjestämään rokotukset.	Puoltaa rokotuksia. Lasten rokotukset eivät saa hidastaa iäkkäiden tai riskiryhmien rokotusten etenemistä.

Hyväksyttävyys

	Perustelu	Asiantuntijaryhmän arvio
Hyväksyttävyys	Vanhemmista noin 75 % hyväksyy lasten rokottamisen, jos viranomaiset sitä suosittelevat.	Puoltaa rokotuksia.

Työryhmän suositus

Suositus eli pohjaesitys KRAR:lle

- Työryhmä suosittaa, että aloitetaan heti riskiryhmiin kuuluvien 5-11-vuotiaiden lasten rokottaminen.
- Lisäksi suositellaan rokotuksia lapsille, joiden perheessä tai lähipiirissä on vakavasti immuunipuutteisia henkilöitä.
- Lisäksi jatkossa tarjotaan mahdollisuus rokotuksiin kaikille 5-11-vuotiaille lapsille heti, kun on saatu lisää tietoa rokotusten turvallisuudesta tässä ikäryhmässä ajatellen harvinaisia haittatapahtumia. Tämä tieto lienee käytettävissä lähiviikkojen aikana.